

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 18. De Ritibus Abassinorum & Cophthorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

Vesperæ Orationes septem, duos Hymnos, quatuor Cantica; quatuor Psalmos, & unum Responsorium continent hoc ordine. Psallitur una Oratio, & unum Canticum: secunda Oratio, secundum Canticum, & tertia Oratio; Hymnus cum primo Psalmo, & quarta Oratio: secundus Hymnus cum reliquis tribus Psalmis: deinde Responsorium, quinta, & sexta Oratio, tertium Canticum, septima Oratio, & quintum Canticum.

Completorium quinque Orationibus constat, & tribus Psalmis, duobus Hymnis, & duobus Canticis. Una dicitur Oratio, & unus Psalmus: deinde secunda Oratio, & Hymnus cum secundo Psalmo: mox tertia, & quarta Oratio, & unum Canticum: tum Hymnus secundus cum tertio Psalmo: demum quinta Oratio, & secundum Canticum.

S. XVII.

De ritu Illyricorum.

Illyricum, seu Sclavonia propriè dicitur ea regio, quæ Dravum, Savumque amnem interjacet, ab occasu Stiria, ab ortu Danubio clausa, à Septentrione perpetuis montium jugis, quibus à Pannonia discernitur. Sclavonia dicitur à gente Sclavonica, quæ olim circa Mæotidem paludem habitabat, & in has regiones descendit. Porrò lingua Sclavonica longè lateque patet, atque idèd plurimæ gentes sacra peragunt hoc idiomate. Ritus verò sequuntur vel Græcum, vel Latinum. Nam in Dalmatia littorali, in Liburnia, & in Istria omnes Ecclesiastici tam seculares quam Regulares Romano ritu psallunt, habentque Breviarium Romanum Illyrica lingua impressum. In cæteris autem regionibus, videlicet in Servia, Mysia, Bosnia, Bulgaria, Russia Minori Regi Poloniæ subdita, in Volhonia, Podolia, & parte quadam Lituaniæ, aliisque finitimis provinciis ritu Græco divinum peragitur Officium translatis Græcorum Typicis in Sclavonicam linguam. Eisdem Græcos ritus eadem lingua servant Moscovitæ, quorum Regio Russia major, seu Roxolania nuncupatur, & quinque parent. Moscovitici Ducis amplissimo imperio: Christiani quoque Tartari circa Tauricam Chersonesum, Circassi, & multæ Ponticæ nationes. Ajunt quidam Historici, Gregorium VII. usum hujus linguæ in sacris Vladislao Bohemorum Duci noluisse concedere: sed concessum jampridem fuisse, anno scilicet 880. narrat Baroni-
us.

S. XVIII.

De ritibus Æthiopum, sive Abassinorum, & Coptiorum.

I DE rebus Abassinorum tres libros scripsit Nicolaus Godignus, ex quibus statum illius regionis curiosus lector intelliget. Est autem Abassia ea pars Africa, quam veteres Æthiopiæ sub Ægypto vocarunt, atque ejus Principis imperio subjecta est, quem vulgò Europæi Pretejanem appellant. Ab ipso exordio Apostolicæ prædicationis Christi fidem susceperunt Æthiopes, prædicante ipso Eunucho Candacis Reginae, quem paulò post S. Matthæus Apost. sequutus est. Unicum habent Episcopum, quem Abunam id est Patrem vocant, missum illuc à Patriarcha Alexandrino. Schismaticos eos esse, & erroribus Dioscori, atque Eutychetis infectos notissimum est. His addiderunt quasdam Judaicas superstitiones, quibus pertinaciter adherent. In sacris lingua Æthiopica utuntur, quæ tamen à populari diversa est. Nocturnum Officium vocant *Manfachalelit*, Primam *Neg*, Tertiam *Selestu*, Sextam *Sedastu*, Nonam *Tasaatu*. Vesperas *Saro*, Completorium *Noam*. Copti, seu Copti sunt quidam Christiani Ægyptii sic dicti à Copto celeberrima olim civitate, & Metropoli Thebaidis, de qua Strabo l. 17. & Plutarchus l. de *Osriride*. Habent quindecim Monasteria, & proprium Patriarcham, qui residet in urbe Cairo, vel in Monasterio S. Mercurii ad mare rubrum. Vernacula eorum lingua Arabica est. At verò in sacris lingua Coptica utuntur, quæ antiqua Ægyptiaca est, quam Monachi primi Thebaidis cultores ab interitu vindicarunt. Multi sunt Codices hac lingua scripti in Bibliotheca Vaticana, multi item in Ægypto. Plura de hac gente curiosus lector inveniet in Prodomo Copto Athanasii Kircher. Horum ritus Æthiopum ritibus similes esse asserit citatus Auctor c. 5. *Prodomi*. Æthiopes autem habent Romæ Ecclesiam S. Stephani prope Basilicam S. Petri, in qua tres viros reperi, duos Presbyteros, & unum Monachum, quos de ritibus suæ Ecclesiæ adhibito Interprete non semel interrogavi, sed quod sacros Codices non habeant, nihil ab eis ediscere potui, præter ea quæ sequuntur. Omnia Officia incipiunt ab Oratione Dominica, & Angelica salutatione. Initio nocturnæ precis recitant Psalmum *Venite exultemus*. Legunt prolixè sacras Scripturas, scripta verò sanctorum Patrum nunquam legunt, nisi in hebdomada sancta. Singulæ horæ duodecim Psalmis constant,

constant, quorum unus semper est Psalm. 50. *Miserere*. In Monasteriis, in quibus magna multitudo Monachorum est, semper ante prandium integrum Psalterium percurrunt brevissimo spatio temporis divisim per singulos Monachos Psalmis, sive Psalmorum sectionibus, cum longiores sunt. Hæc illi. Porro de Coptis, eorumque erroribus, obstinatione, & vafricitate, deque solemni legatione ad eos missa longam, & scitu dignam Historiam narrat Franciscus Sacchinus parte 2. Historiæ Societatis Jesu lib. 6. num. 121. usque ad 157.

S. XI X.

De aliis quibusdam ritibus Ecclesiæ Orientalis.

Inter mare Caspium, & Pontum Euxinum sitæ sunt Iberia, Colchis, & Albania. Albanenses ritum sequuntur Armenum in propriam linguam translatum. Sed advertendum aliam esse Albaniam in Europa, sic dictam ab Albanis Asiaticis qui à Tartaris expulsi istuc confederunt. Est hæc illa pars Macedonia, quæ ad mare Jonicum vergit, & Illyrico sive Dalmatiæ jungitur, atque etiam Epirum complectitur, haberque proprium idioma ab Illyrico, & Græco diversum, quo sacra gentes illæ peragunt ritu Græco. Iisdem Græcis ritibus utuntur Colchi, & Iberi suo quisque idiomate. Colchi nunc Mengrellenses vocantur, habitantque sylvosos colles, & saltus horribiles sparsim more ferarum, absque ulla non solum urbis, sed nec vici quidem frequentia. Huc Jasonem cum Argonautis navigasse, aureumque vellus in Græciam transfuisse Poætæ fabulati sunt. Vix præter nomen quidpiam habent Christianæ Religionis. Iberi nunc Georgiani dicuntur. Circa divinum Officium in eo sunt errore, ut non omnes Ecclesiastici illud recitent, sed unus tantum, vel duo, cæteris adstantibus, & minimè attendentibus. Horum mores, & hæreses fusè describit, qui eas regiones peragravit, Clemens Galanus in conciliatione Ecclesiæ Armenæ, & Romanæ, *parte 1. cap. 12.* Chaldaei & Syri ritum Maronitarum sequuntur, sed hæretici Nestoriani, & Jacobitæ plerique sunt. Nestoriani in Babylonia, Persia, & aliis Asiæ regionibus degunt, & in Mesopotamia. Invocant in divinis Officiis Nestorium, & Theodorum Mopsuestenum, & S. Cyrillum anathematizant. Residet ut plurimum eorum Patriarcha in civitate Mosal, quam dicunt esse Ninivem magnam.

Jacobitæ à quodam Jacobo Syro Diofcori sectatore nomen acceperunt, suntque dispersi per civitates, & oppida Syriæ, Mesopotamiæ, & Babyloniæ. Horum Ecclesiæ Patriarchalis est in Mesopotamia extra civitatem Mardim in Monasterio Zafran. Verùm Patriarcha residere solet in civitate Caramite, ut testatur Thomas à Jesu lib. 7. *de Conversione omnium Gentium procuranda.* Alii sunt in Persia, & India Orientali solo nomine Christiani, qui se Christianos S. Joannis Baptistæ nuncupant, sed hi nullum Officium recitant, carentque forma, & materia legitima Sacramentorum. In Indiis item Orientalibus in Provincia Malavar propè insulam Zeilam est alia natio Christianorum, qui dicuntur Christiani S. Thomæ. Hi olim Archiepiscopus ex Armenia habuerunt, qui lingua Syriaca divina Officia ritu Armeno celebrabant, quo idiomate etiam nunc utuntur. Ideò qui sacris initiari volunt, præter communem regionis linguam, etiam Syriacam, ut nos Latinam, ediscunt.

S. XX.

De Codicibus sacrarum Precationum.

Codices divinatorum Officiorum, sive ut loquitur Virgilius Papa, *epist. 1. ad Euthe-rium*, Canonice precis textus apud Græcos multi sunt. Psalterium in 20. Cathismata divisum, ut supra dictum est. Lectiones veteris, & novi Testamenti. Triodium, in quo sunt Canones trium Odarum, quæ tempore Quadragesimæ recitantur. Pentecostarium, in quo sunt Officia à die Paschatis usque ad Pentecosten. Mænæa in 12. tomos divisa, quot sunt menses, & continent Officia Sanctorum. Menologium, in quo nomina Sanctorum, & vitæ breviter recensentur, fusius tamen quàm in Latino Martyrologio. Euchologium continens Orationes, & benedictiones, pro diversis functionibus Ecclesiasticis. Horologium, quod est Officium diurnum. Anthologium, in quo multa sunt Officia in variis libris dispersa. Panegyricus habet diversas Orationes in variis festivitatibus. Diaconicon de Officio Diaconi. Paracleticus quotidiano usui deserviens. Octoechus de octo tonis, seu modis musicis, quo in libro sunt Canones, & troparia diversa. Hermoliarium, sive Himnologium rithmum indicans, sive tonum juxta quem libet Canonum cantus insecti. Sunt denique Liturgiæ, & alii libri ad Missam spectantes. Agit de his diffusè & accuratè Leo Allatius in Dissertatione de libris Ecclesiasticis Græcorum.

2. Plures